

5. MĘCZENNICZY W ŚWIECIE PÓŹNEGO ANTYKU (VI sympozjum Kazimierskie, Kazimierz nad Wisłą, 5-6 V 2003)

Katedra Historii Sztuki Starożytnej i Wczesnochrześcijańskiej KUL po raz szósty zorganizowała 5-6 maja 2003 roku, w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą, ogólnopolskie sympozjum poświęcone kulturze świata późnego antyku i wczesnego chrześcijaństwa. Tym razem tematem spotkania byli męczennicy w świecie późno antycznym. W sympozjum wzięło udział 46 osób z różnych ośrodków naukowych Polski: Lublina, Warszawy, Krakowa, Poznania, Łodzi, Torunia i Gdańska. Poruszono na nim następujące tematy: ideowe oraz prawne podstawy prześladowań chrześcijan w Cesarstwie Rzymskim, teologia męczeństwa, wypowiedzi Ojców Kościoła i potoczne wyobrażenia o męczeńskim świadectwie wyznawców Chrystusa, geneza i krystalizacja kultu męczenników, w tym również zabytki i centra kultu; rozważano także zjawisko męczeństwa zarówno w środowisku chrześcijan, jak Żydów i pogan późnego hellenizmu. Zakres zaś geograficzny obejmował takie tereny jak: Rzym i ośrodki basenu Morza Śródziemnego, Egipt, Scythia Minor, bizantyjski Wschód, Palestyna, Nubia, Irlandia i Armenia.

W pierwszym dniu obrad (5 V) po wprowadzeniu głównej organizatorki spotkania prof. dr hab. B. Iwaszkiewicz-Wronikowskiej (KUL), wygłoszono następujące prelekcje: dr Henryk Kowalski (UMCS) – *„Impietas” chrześcijan?*; mgr Maciej Jońca (KUL) – *„Nomen christianum” jako „crimen capitale”. Analiza sądowego postępowania przeciw chrześcijanom w Bitynii, na podstawie korespondencji Pliniusza Młodszego i Trajana*; ks. prof. dr hab. Marek Starowieyski (UW) – *Autobiografia w aktach męczenników*; ks. prof. dr hab. Stanisław Longosz (KUL) – *Teologia męczeństwa*; ks. dr Piotr Szczur (KUL) – *Martyria w pismach Klemensa Aleksandryjskiego*; ks. dr Norbert Widok (UO) – *Różnorodność form cierpienia męczenników w pismach Euzebiusza z Cezarei*; mgr Wojciech Bejda (UMCS) – *Męczeństwo w świetle pism Józefa Flawiusza*; mgr Paweł Szkołut (UŁ) – *Symbole męczeństwa w sztuce synagogalnej*; dr Marcin Pawlak (UMK) – *„Passio sancti Sigismundi Regis”*; dr Halina Gajewska (IAiE PAN) – *Męczennicy ze Scythia Maior*; dr Krzysztof Gębura (Akademia Podlaska) – *Męczennicy goccy i ich kult*; dr hab. Kazimierz Ilski (UAM) – *Gdzie został pochowany Wulfila?*

W drugim zaś dniu (6 V) zaprezentowano kolejne prelekcje: mgr Józef Cezary Kałużny (PAT) – *Wpływ zjawiska rygoryzmu na rozpowszechnienie męczeństwa we wczesnym chrześcijaństwie*; prof. dr hab. Bożena Iwaszkiewicz-Wronikowska (KUL) – *Najstarsze świadectwa kultu męczenników w Rzymie*; prof. dr hab. Zsolt Kiss (ZAŚ PAN) – *Święci Jan i Kyros spadkobiercy Izdydy i Serapisa*; dr Marek Dmitruk (ChAT) – *Męczeństwo w pismach Jana Chryzostoma*; ks. prof. dr hab. Augustyn Eckmann (KUL) – *Kult męczenników według św. Augustyna*; ks. prof. dr hab. Józef Naumowicz (UKSW) – *Martyria i obrazy męczeństwa w dziełach pisarzy kapadockich IV wieku*; mgr Bożena Rostkowska (ZAŚ PAN) – *Męczennik Chrystusa – sztuka a tekst*; dr Mariusz Burdajewicz (MN Warszawa) – prof. dr hab. Jolanta Młynarczyk (ZAŚ PAN) – *Martyria i relikwiarze wczesnochrześcijańskiej Palestyny*; dr Daniel Próchniak (KUL) – *Martyria w Armenii wczesnochrześcijańskiej*;

prof. dr hab. Maria Dzielska (UJ) – *Męczennicy pogańscy późnego hellenizmu*; prof. dr hab. Adam Łukaszewicz (UW) – „*Acta Alexandrinorum*”; dr Andrzej Jacek Frejlich (KUL) – *Męczennicy doby ikonoklazmu*; dr Zygmunt Kalinowski (UG) – *Kamienny relikwiarz z Novae*; dr Małgorzata Martens-Czarnecka (ZAŚ PAN) – *Przedstawienia męczenników w malarstwie nubijskim*; dr Ida Ryl-Prejbisz (ZAŚ PAN) – *Kult „Młodzianków w Piecu Ognistym”*. *Geneza, symbolika, okresy popularności oraz jego przejawy w sztuce nubijskiej*; dr hab. Ryszarda Bulas (KUL) – *Derc, glas, bân martrae. Celtycka koncepcja męczeństwa*.

Większość wygłoszonych referatów zostanie opublikowana w IV tomie wydawanych przez Katedrę Historii Sztuki Starożytnej i Wczesnochrześcijańskiej KUL i TN KUL *Sympozjów Kazimierskich*.

Bożena Iwaszkiewicz-Wronikowska – Lublin, KUL

6. XIV KONGRES PATRYSTYCZNY W OKSFORDZIE (Oksford, 18-23 VIII 2003)

W dniach od 18 do 23 sierpnia 2003 roku odbył się 14. już Międzynarodowy Kongres Studiów Patrystycznych w Oksfordzie, bez wątpienia największe i najstarsze spotkanie badaczy zajmujących się literaturą wczesnochrześcijańską na świecie. Powyższe spotkanie, podobnie jak poprzednie zostało zorganizowane pod auspicjami Wydziału Teologicznego Uniwersytetu w Oksfordzie. Do jego bezpośrednich organizatorów tym razem należeli: Prof. F.M. Young (University of Birmingham), Prof. A. Cameron (Keble College, Oxford University), dr K. Cooper (University of Manchester), dr M. Edwards (University of Oxford), dr C. Leyser (University of Manchester), Prof. J. Lieu (University of London), dr D. Montserrat (Open University), Prof. R.W. Thomson (Oxford University), Rev. dr K. Ware (University of Oxford) i Rev. dr R. Williams (Arcybiskup Canterbury – University of Oxford).

Formy prezentacji badań nad tekstami wczesnochrześcijańskimi pozostawały takie same jak na poprzednich spotkaniach w Oksfordzie, a więc wykłady (*lecturers*), seminaria (*seminars*), krótkie 15 minutowe wystąpienia (*short communications*) i warsztaty tematyczne (*workshops*). Od strony natomiast czasowej Konferencja została rozplanowana w ten sposób, że w poniedziałek odbył się wykład wprowadzający prof. P. Cox Miller (Syracuse University) nt. *Święte ciało w późnej starożytności*, a zamykający prof. A di Berardino (Augustinianum, Rzym) nt. *Chryścianizacja życia społecznego w IV wieku*. Natomiast codziennie od wtorku do piątku od godz. 9.00 do 10.20 i od 11.20 do 13.00 miały miejsce owe krótkie wystąpienia w 16 równoległych salach tematycznych. Tematy zaś były następujące: Ojcowie Kapadoccy, Augustyn (dwie grupy), Kontrowersja nestoriańska (Jan Kasjan, Cyryl Aleksandryjski, kontrowersja nestoriańska), Tradycja kościelna (sztuka i ikonografia, liturgia, sakramenty i kult, mnisi i asceci), Ideały chrześcijańskie (antropologia, pneumatologia, filozofia, kobiety, życie chrześcijańskie), Wschód po Chalcedonie (bizantynizm, Pseudo-Dionizy, Sewer z Antiochii, Maksym Wyznawca i inni auto-